

gledni, to pa ne velja za vse fotografije, saj so nekatere pretemne. Kljub temu si čitalec lahko ustvari zadovoljivo predstavo o izgledu in sestavi posameznih vegetacijskih enot.

Puncerjeva študija predstavlja pomemben prispevek k poznavanju jelovo bukovih gozdov. Tistih gozdov, ki so tako značilni za visoke kraške planote ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Bosni, na Hrvaškem in drugod v dinarskem svetu. Poleg tega predstavljajo gospodarsko zelo pomembne gozdove, s katerimi je treba skrbno gospodariti. K temu pa gotovo pripomorejo znanstvena proučevanja, med katera se uvršča tudi ta študija.

F. Lovrenčak

Lojze Marinček, Gozdne združbe na klastičnih sedimentih v jugovzhodni Sloveniji, SAZU, razred IV, Razprave XXII/2, str. 45—185, Ljubljana 1980.

Študijam o gozdni vegetaciji Slovenije lahko prištejemo še eno novo delo. Lojze Marinček podaja v svoji razpravi pregled gozdnih združb na klastičnih sedimentih v jugovzhodni Sloveniji. Delo je zasnovano podobno kot študije gozdnega rastja Iva Puncerja in Mitje Zupančiča, o katerih je Geografski vestnik že poročal. Avtorjev poglavitni namen je bil, da fitocenološko obdelata gozdno vegetacijo, ki porašča klastične sedimente med Krko in Gorjanci, od Dolenjskih Toplic do Šentjernejskega vršaja.

Pri proučevanju gozdnega rastja je avtor močno poudaril pomen ekoloških dejavnikov, zlasti kamninske osnove, prsti, mikroklimne, reliefa, antropozoogenih vplivov in zgodovinskega razvoja vegetacije. Z vsemi temi naravnimi dejavniki naj bi čim boljše opredelil gozdne združbe na različni stopnji sinsistematske pripadnosti. Ekološki faktorji so prikazani v samostojnem poglavju, kjer so podrobneje obdelane kamninske razmere, prsti in mezoklima s pomočjo podatkov meteoroloških postaj v Novem mestu in v Dolenjskih Toplicah.

V poglavju o gozdni vegetaciji so podani poglavitni rezultati raziskovanja. Tu so opisane gozdne združbe, ki poraščajo proučevano ozemlje. Avtor je na njem opisal tri nove asociacije: preddinarski gozd belega gabra in borovničevja (*Myrtillo — Carpinetum praedinaricum*), gozdno združbo vimčka, okroglostne lakote in jelke (*Epimedio — Galio — Abietetum*) ter gozdno združbo vimčka, belkaste bekice in bukve (*Epimedio — Luzulo — Fagetum*). Tu je zajeta še predstavitev južnoalpskega gozda rdečega bora in borovničevja (*Myrtillo-Pinetum austroalpinum*).

Preddinarski gozd belega gabra in borovničevja porašča nižje predele ter gričevnat kraški svet, ki se dviga proti Gorjancem in Rogu do pasu bukovnega gozda. Ta gozd uspeva na globokih rjavih tleh, ki so ponekod izprane. Prsti so nastale na rumeni in sivi pleistocenski glini in ilovici. Acidofilni bukov gozd (*Epimedio-Luzulo-Fagetum*) je razširjen zlasti v predelu med Otočcem in Zajčjim vrhom. Vezan je na kisljo rjavo prst, nastalo na matični osnovi, bogati s kremenovim skeletom. Semiacidofilni jelov gozd (*Epimedio-Galio-Abietetum*) se širi v okolici Dolenjskih Toplic, kjer porašča strnjeno precejšnje površine. Prsti so srednje globoke do globoke rjave, nagnjene k izpiranju, ponekod pa so globoke sprave rjave prsti. Te prsti so se razvile na sipkih sedimentih, ki prekrivajo karbonatno podlago.

Za posamezne gozdne združbe so navedeni splošni ekološki pogoji, njihova zgradba in floristična sestava, členitev na nižje sinsistematske enote, primerjava z drugimi podobnimi združbami, sindinamika, sinsistematska pripadnost in gozdnogospodarski pomen.

Pri nižjih sistematskih enotah na ravni subasociacije so podrobno prikazane prsti, njihova morfologija ter pomembnejše kemične in fizikalne lastnosti. Navedeni so tudi podatki o mikroklimi, dobljeni z meritvami na terenu. Ti zajemajo zračne in talne temperature ter zračno vlago. Rezultati meritev so pokazali npr., da so jelovi gozdovi (*Epimedio-Galio-Abietetum*

filicetosum) mikroklimatsko pogojeni. Na njihovem rastišču celo leto vlada jo izenačene temperature, ki prija rasti jelke.

V poglavju o sinekoloških odnosih med gozdnimi združbami na klastičnih sedimentih v jugovzhodni Sloveniji avtor povzema razprostranjenost teh združb. Ob klimatogenem preddinarskem gozdu belega gabra (*Carpinetum praedinaricum*) se tu širijo edafsko in lokalno klimatsko pogojene paraklimatske združbe. Te so predstavljene na shematičnem profilu, ki ponazarja ozko povezanost med matično osnovo, prstmi in gozdnimi združbami. Iz profila bi lahko še bolj izstopila povezanost z reliefom, če bi bila prikazana nadmorska višina in ekspozicija.

Pisani tekst razprave je bogato prepleten s slikami in tabelami. Mikroklimatski podatki in nekatere lastnosti prsti ponazarja cela vrsta diagramov. Poznavanje obravnavanega dela Krške kotline dobro dopolnjujeta geološka karta in karta gozdnih združb v merilu 1:100.000. Kot priloga so dodane tudi štiri fitocenološke tabele.

S to Marinčkovno razpravo se je zopet povečalo število tiskanih del o gozdnem rastišču Slovenije. Tako se širijo javnosti dostopni rezultati fitocenoloških proučevanj. Po teh študijah bodo gotovo segali tudi geografi, saj so gozdovi eden najvidnejših dejavnikov pokrajine. Tako to delo predstavlja pomemben prispevek k podrobnejšemu poznavanju ene od mnogostevilnih slovenskih pokrajin.

F. Lovrenčak

Krajša knjižna poročila

France Planina, Imena naselij v loški občini. Loški razgledi 23, str. 207—226, Škofja Loka 1981.

Avtor, ki je izredno dober poznavalec škofje Loke in njenega zaledja, ugotavlja, za katera naselja na območju loške občine sta že dognana izvor in pomen imena, katera imena so tudi etimološko ugotovljena in katera so še nejasna. Tista krajevna (naselbinska) imena, ki so kolikor toliko že ugotovljena, so razvrščena v skupine po vidikih, odkod izvirajo. Nekatera imajo splošni pomen naselja (selo, vas, dvor), druga označujejo obliko površja ali okolja, v katerem je naselje nastalo, tretja so poimenovana po rastlinah in živalih, četrta po cerkvenih patronih. V naselbinskih imenih se kaže krčenje (kultiviranje) zemljišč, kakor tudi gospodarska dejavnost. Zaradi naselitve Nemcev so nekatera naselja v okolici Loke in na Sorškem polju dobila nemška imena. Razpravi je dodan pregled uradnih imen naselij, in sicer iz prve knjige Krajevnega leksikona Slovenije (z naglasom, pridevniško obliko, imenom prebivalcev).

Peter Habič, Geografska podoba Cerkniške doline in njene okolice. Notranjski listi II., str. 163—173, Cerknica 1981.

V razpravi je pregledno orisana Cerkniška dolina, ki predstavlja osrednjo pokrajinsko enoto cerkniške občine. Stoji v osredju notranjskega podolja, in sicer v tektonskem jarku, ki je v široki coni idrijskega in z njim vzporednih prelomov.

V delu so prikazani; nekdanji in današnji geografski položaj Cerkniške doline ter osnovne poteze pokrajinskih značilnosti njenih sosednjih predelov, ki jih vključuje cerkniška občina (Rakova dolina, Unško polje z Rakekom, Ravnik z Menišjo, dolina Cerkniščice z Vidovsko planoto, Bloke, Loška dolina ter območje severnega vnožja Snežnika in Javornikov). Geografske poteze Cerkniške doline so osvetljene v luči regionalno-geografske metode. V različni kamninski sestavi površja ter v podnebnih, pedoloških, hidroloških ter prebivalstvenih, prometnih in v splošno družbeno-gospodarskih pogojih ter v njihovih svojstvih je zarisana današnja izraba in namembnost kmetijskih zemljišč ter lesnopredelovalna industrija. Vplivi industrije in urbanizacije se v ugodni luči zrcalijo le v Cerknici in na Rakeku ter v njenem neposrednem zaledju, medtem ko so od teh dveh središč oddaljena naselja, posebej pa še hribovsko obrobje, pod močnimi vplivi depopulacije in nazadovanja kmetijstva.